

PASAULINIS FENOMENAS

CARLOS RUIZ ZAFÓN

DVASIŲ LABIRINTAS

Populiariausia visų laikų knyga Ispanijoje,
bestselleris daugiau negu 40 šalių

CARLOS RUIZ ZAFÓN

DVASIŲ LABIRINTAS

Romanas

Iš ispanų kalbos vertė
IEVA BARANAUSKAITĖ

OBUOLYS

PAMIRŠTŲ KNYGŲ KAPINĖS

Ši knyga priklauso romanų serijai „Pamirštų knygų kapinės“. Romanus sieja tie patys veikėjai ir siužeto linijos, jungiantys visas dalis literatūriniais ir teminiais tiltais, tačiau kiekviena knyga pasakoja atskirą, savarankišką ir išbaigtą istoriją.

„Pamirštų knygų kapinių“ seriją galima skaityti ir iš eilės, ir maišytai, tokiu būdu skaitytojas gauna progą įžengti į romanų labirintus iš skirtingų vietų ir keliauti skirtingais keliais, vedančiais į kūrinio esmę.

Visi romanai – išgalvoti. Keturios „Pamirštų knygų kapinių“ dalys, nors įkvėptos netolimo XX amžiaus Barselonos, – ne išimtis. Kai kurie tikrovę mėnantis personažai ir įvykių chronologija, ženklai ir aplinkybės adaptuoti pagal pasakojimo logiką, pavyzdžiui, Ferminas ragauja *Sugus* saldinių, nors jie išpopuliarėjo po kelerių metų, arba romanų veikėjai susitinka Fransijos stotyje po iš tiesų egzistuojančiu kupolo formos stogu.

DANIELIO KNYGA

Tą naktį sapnavau, kad grįžau į Pamirštų knygų kapines. Man vėl dešimt metų, atsibudau savo senajame miegamajame ir supratau, jog nebeprisimenu motinos veido. Kažkaip, kaip įmanoma tik sapnuose, žinojau, kad pats buvau dėl to kaltas, nebuvau vertas prisiminti, nes nesugebėjau deramai su ja elgtis.

Išgirdęs mano vaitojimą, į kambarį įėjo tėvas. Sapne jį regėjau jauną ir vis dar žinantį atsakymus į visus pasaulio klausimus. Ramindamas mane jis apkabino. Paskui, kai rūke paskendusioje Barselonoje ėmė brėkšti, išėjome į gatvę. Tėvas dėl kažkokios priežasties, kurios niekaip nesupratau, palydėjo mane tik iki lauko durų. Ten palaido ranką, leisdamas suprasti, kad toliau turiu eiti vienas.

Išėjau, bet atsimenu, kaip sunkiai svėrė mano drabužiai, sunkūs buvo batai ir net oda sunki. Kiekvienas žingsnis reikalavo vis daugiau jėgų. Pasiekęs Las Ramblas suvokiau, kad visas miestas buvo sustojęs užsitęsusiame akimirkoje. Apmirę judesys žmonės stingso lyg pozuojantys senose fotografijose. Vos įžiūrimai virpėjo pakilusio skrydžiui balandžio sparnai. Žiedadulkės plūduriavo ore tarytum dulkėmis iškritusi šviesa. Kanaletos šaltinio vanduo, ką tik liejęsis iš čiaupų, mirgėjo tuštumoje lyg kristoliniai ašarų karoliai.

Lėtai, tarsi eidamas po vandeniu, yriausi laike sustojusioje užburtoje Barselonoje, kol pasiekiau Pamirštų knygų kapinių vartus. Išvaręs sustojau. Niekaip nesupratau, kas mane taip sunkiai slėgė, kad vos įstengiau pasivilkti. Čiupau belstuką ir stuksenu į vartus, bet niekas neatidarė. Kumščiais ėmiau daužyti didžiules medines duris. Bet kapinių sargas mano smūgių negirdėjo. Bejėgis parpuoliau ant kelių. Tik tada, skendėdamas aplink tvyrančiuose keruose, suvokiau ir pašiurpau nuo minties, jog miestas ir mano gyvenimas liks amžinai sustingę tuose keruose ir niekada nebegalėsiu prisiminti savo motinos veido.

Apmintas visiškos nevilties, netikėtai aptikau jį. Metalų gabalą, paslėptą mokyklinio švarko su mėlynai išsiuvinėtais mano vardo inicialais vidinėje kišenėje. Raktas. Pasidarė įdomu, kiek laiko nežinodamas jį ten nešiojau. Raktas aprūdijęs ir beveik toks pat sunkus kaip mano sąžinė. Vargais negalais abiem rankomis pakėliau jį lig spynos. Sukaupiau paskutines jėgas, kad pasukčiau. Kai maniau, kad nebeįstengsiu, spynos šerdis pasidavė ir vartai atsivėrė į vidų.

Vingiuota galerija, nusagstyta uždegtomis, kelią šviečiančiomis žvakėmis, vedė gilyn į senus rūmus. Nėriau į miglą ir išgirdau, kaip durys man už nugaros užsivėrė. Atpažinau koridorių, ištapytą angelų ir pasakų būtybių freskomis, jie žvelgė iš šešėlio, ir rodėsi, kad juda aplink mane. Slinkau koridoriumi, kol priėjau arką, už kurios išvydau erdvų skliautuotą kambarį, ir sustojau. Prieš mane tarytum bekraštis mirazas vėrėsi ir vijosi labirintas. Ištiesai suręsti iš nesuskaičiuojamo kiekio knygų, tarpusavyje susipynę laiptai, tuneliai, tilteliai ir arkos vijosi aukštyn spirale iki milžiniško stiklinio kupolo.

Mama manęs laukė ten, laiptų apačioje. Gulėjo tiesi atvirame karste sudėtomis ant krūtinės rankomis, oda tokia pat balta kaip suknelė, į kurią buvo įvilktas kūnas. Sučiauptomis lūpomis ir užmerktomis akimis. Grimzdėjo nejudėdama tyliame pasiklydusių sielų poilsyje. Ištiesiau ranką norėdamas paglostyti veidą. Pajutau šaltą ir marmuras odą. Staiga ji atsimerkė ir įsmeigė į mane prisiminimų kupiną žvilgsnį. Pravėrė patamsėjusias lūpas ir prakalbo, jos balsas sugriaudėjo lyg krovininis traukinys, pakėlė mane nuo žemės ir išsviedė į orą, ir likau kabėti sustingusiame krytyje, o nuo jos aidinčių žodžių drebėjo visa visata.

„Turi pasakyti tiesą, Danieli.“

Pašokau iš miegų išpiltas šalto prakaito prieblandoje skendinčiame miegamajame ir užčiuopiau šalia savęs gulinčią Bėją. Ji apsikabino ir paglostė man veidą.

– Ir vėl? – suniurnėjo.

Linktelėjau ir giliai įkvėpiau.

– Tu kalbėjai. Per sapnus.

– Ką sakiau?

– Nesupratau, – pamelavo Bėja.

Pažvelgiau į ją, ji nusišypsojo lyg manęs gailėtusi, nors gal tik iš kantrybės.

– Pamiegok. Iki žadintuvo dar pusantros valandos, šiandien antradienis.

Antradienis reiškė, kad šiandien mano eilė vesti Žiulijaną į mokyklą. Užmerkiau akis ir apsimėčiau, kad miegu. Kai po poros minučių atsimerkiau, Bėja stebeilijosi pasilenkusi viršum manęs.

– Ką? – paklausiau.

Ji prigludo ir švelniai pabučiavo į lūpas. Kvepėjo cinamonu.

– Ir aš nemiegu, – ištarė su užuomina.

Ėmiau iš lėto ją nurenginėti. Jau buvau benutraukias patalynę ir bespirias ant grindų, kai už miegamojo durų išgirdau lengvus žingsnius. Bėja sulaukė mano kairę ranką tarp savo šlaunų ir aukštelninka atsirėmė ant alkūnių.

– Kas yra, mažyli?

Mažasis Žiulijanas sunerimęs ir drovėdamasis žvelgė į mus iš tarpdurio.

– Mano kambaryje kažkas yra, – suniurzgė.

Bėja atsiduso ir ištiesė į jį rankas. Žiulijanas puolė mamai į glėbį, o aš palaidojau viltį į saldžią nuodėmę.

– Purpurinis princas? – paklausė Bėja.

Žiulijanas liūdnai palinksėjo galva.

– Tavo tėtis dabar pat nužygiuos į kambarį ir išspirs jį lauk visiems laikams, kad niekada nebegrįžtų.

Sūnus metė į mane nevilties kupiną žvilgsnį. Juk tėtis ir reikalingas tokiems herojiškiems žygiams! Nusišypsojau sūnui ir mirktelėjau.

– Išspirsiu visiems laikams, – pakartočiau mostelėdamas taip piktai, kaip tik galėjau.

Žiulijanas droviai šyptelėjo. Šokau iš lovos ir nužingsniavau iki jo kambario. Dabartiniai namai taip smarkiai priminė mano vaikystės namus, kai gyvenau keliais aukštais žemiau, kad akimirka sudvejojau, ar tik toliau nesapnuoju. Prisėdau ant sūnaus lovos krašto ir įžiebiau naktinę lempą. Žiulijanas gyveno užverstas žaislais, kai kuriais – dar iš mano vaikystės, bet labiausiai buvo apsuptas knygų. Įtariamąjį suradau greitai, pakištą po čiužiniu. Paėmiau mažą, į juodus viršelius įrištą knygą ir atverčiau pirmą puslapį.

DVASIŲ LABIRINTAS VII

ARIADNA IR PURPURINIS PRINCAS

Tekstas ir iliustracijos Viktoro Mateišo (Victor Mataix)

Nebežinojau, kur dar slėpti tas knygas. Kad ir kokią puikią slėptuvę sugalvodavau, mano sūnus ją greitai suuosdavo. Perverčiau knygos lapus, ir mane vėl užplūdo prisiminimai.

Kai grįžau į miegamąjį užkišęs knygą ant aukščiausios virtuvės lentynos – nors žinojau, kad anksčiau ar vėliau mano sūnus ją vis vien ras, – radau Žiulijaną mamos glėbyje. Abu saldžiai miegojo. Klausiau jų gilaus alsavimo ir mąščiau, kuo taip nusipelniau, kad man teko šitokia laimė. Žiūrėjau į juos miegančius apsikabinusius, išskridusius į kitą pasaulį, ir nevaliom prisiminiau baimę, kuri mane sukaustė, kai juos šitaip apsikabinusius išvydau pirmąkart.

2

Niekam nepasakojau, kaip tą naktį, kai gimė mano sūnus Žiulijanas ir pamčiau jį motinos rankose dangiškai ramų ir dar nežinantį, į kokį pasaulį atvyko, mane pagavo pašėlęs noras kuo greičiau bėgti iš ten, kur tik akys veda, ir kuo toliau į pasaulio kraštą. Tada buvau dar pienburnis, gyvenimas man atrodė neįveikiamas ir, kad ir kaip teisinčiausi, man vis dar gėda dėl to, jog tada pasidaviau silpnumui, apie kurį net po tiek metų vis dar nedrįsau prisipažinti tam, kam pirmiausia turėčiau.

Prisiminimai, kuriuos žmogus tyliai paslepia, persekioja amžinai. Atsimenu kambarį labai aukštomis lubomis, nutviektą oranžinės šviesos, sklindančios iš aukštai kabančio šviestuvo virš patalų, kuriuose gulėjo vos septyniolikos metų mergina su kūdikiu ant rankų. Kai apdėjusi nuo nuovargio Bėja pakėlė į mane akis ir nusišypsojo, mano akys pasruvo ašaromis. Atsiklaupiau šalia lovos ir įsikniaubiau į jos skreitą. Pajutau, kaip ji paėmė už rankos ir sutelkusi jėgas vos vos spustelėjo.

– Nebijok, – sušnabždėjo.

Bet aš bijojau. Tą akimirką, dėl kurios man iki šiol gėda, troškau būti bet kur kitur, tik ne tame kambaryje ir ne aš. Stovėdamas prie durų visą tą sceną matė Ferminas ir kaip visada perskaitė mano mintis anksčiau nei pats jas suvokiau. Neleidęs nė prasižioti pakėlė mane už alkūnės ir, palikęs Bėją gerosi savo sužadėtinės Bernardos rankose, išsivedė į siaurą, ilgą, prietemoje skendintį koridorių.

– Tu dar gyvas, Danieli? – paklausė.

Nežymiai linktelėjau stengdamasis įkvėpti oro, kurio man pritrūko beinant. Pasisukau grįžti atgal, bet Ferminas sulaikė.

– Paklausk. Prieš grįždamas pas ją privalai susiimti. Laimė, kad Bėja dar neatsigavusi ir nepastebėjo, jog kreti nesąmonės. O dabar, jei leisi, mums bus labai į naudą gaivaus oro gurkšnis, kad išvaikytume tavo baimę ir į palatą įeitume iš naujo kur kas žvalesni.

Nelaukdamas atsakymo, Ferminas stvėrė mane už alkūnės ir nusitempė koridoriu link laiptų, vedančių į kabantį tarp Barselonos ir dangaus, baliustrada apjuostą balkoną. Mano skruostus pačiupo šaltas, kandus vėjelis.

– Užsimerk ir tris kartus giliai įkvėpk. Neskubėk, įsivaizduok, kaip tavo plaučiai išsiplečia iki batų kulnų, – patarė Ferminas. – Šito triuko mane išmokė vienas Tibeto vienuolis, geras valkata, su kuriuo susipažinau, kai jis dirbo administratoriumi ir buhalteriu viename nusususiam uosto viešnamelyje. Tas pasileidėlis neįjutė ribų...

Kaip lieptas giliai įkvėpiau tris kartus, paskui dar tris, tikėdamas gryo oro poveikiu, kurį žadėjo Ferminas ir jo guru tibetietis. Kiek apsvaigo galva, bet Ferminas mane prilaikė.

– Tik dabar nenualk. Peikėkis, padėtis reikalauja rimties, bet nereik visai išsijungti.

Atsimerkęs pamačiau tuščias gatves ir po mano kojomis miegantį miestą. Buvo apie trečia nakties, Švento Pauliaus ligoninė snaudė migloje, jos kupolai, bokšteliai ir arkos pynėsi į arabeskas nuo Karmelio kalno atslenkančiame rūke. Tylėdamas spoksojau į atsainią – tokią, kokią galima išvysti tik pro ligoninių langus, – abejingą stebėtojo viltims ir jausmams Barseloną tol, kol šaltis išblaiwė man protą.

– Tikriausiai manot, kad aš bailys, – išlemenau.

Ferminas žvilgtelėjo į mane ir įtraukęs pečius susigūžė.

– Nedramatizuokit. Manau, jums kritęs spaudimas ir sukilęs liūdesys, kas iš esmės yra tas pats, todėl nenorit prisiimti atsakomybės ir visiškai praradot humoro jausmą. Laimė, su savimi turiu sprendimą.

Jis prasegė savo apsiaustą, neišsenkantį gėrybių ragą, kuris kartais tarnaudavo kaip nešiojamas vaistažolių herbariumas, o kartais tapdavo įdomybių muziejumi, priglobusiu visokius daikčiukus ir senienas, sužvejotus neaiškaus plauko turguose ir aukcionuose.

– Nesuprantu, kaip galite nešiotis šitokią svorį, Ferminai.

– Aukštoji fizika. Esu liesas ir sudėtas daugiausia iš raumens ir sausgyslių audinių, todėl šis mažas arsenalas sustiprina mano gravitacinį lauką ir tampa puikiu inkaru, kai reikia atsispirti vėjams ir svyravimui. Ir nemanykit, kad smarkiai pro šalį prašauančiais savo pareiškimais taip lengvai užkalbėsit man dantis; susirinkom čia ne apsiukeisti figūrėlėmis ar saldžiai pačiulbėti kaip įsimylėliai.

Šitaip pareiškęs, Ferminas iš kažkurios šimto savo kišenių išsitraukė metalinę gertuvę ir atsuko kamštelį. Pauostė jos turinį lyg ten būtų rojaus gėrimas ir pritariamai šyptelėjo. Tada, žiūrėdamas man į akis, iškilmingai paragino paragauti.

– Išgerk dabar arba gailėsies amžinai.

Susiraukęs paėmiau gertuvę.

– Kas čia? Trenkia dinamitu...

– Neišsigalvok. Čia tik kokteilis, skirtas prikelti numirėlius ir atgaivinti vaikus, suskudusius prieš likimo tėkštą naštą. Sukūriau tobulo gėrimo formulę iš *Anís del Mono* ir kitų degtinių, sumaišytų su stipriu brendžiu, kurį perku pas vienaakį čigoną Kazaljos kioske, ir dar pridėjau ratafijos ir žolelių trauktinės *Aromas de Montserrat*, kad gaučiau šią puikią ir su niekuo nesupainiojamą kataloniškojo gėlių darželio puokštę.

– Dieve mano.

– Na, pirmyn. Parodyk, ar tu drąsuolis, ar tau pautai nudžiūvę. Vienu gurkšniu, kaip kareivis, pakliuvęs į vestuvių puotą.

Paklausau ir nurijau to pragariško gėrimo, dvokiančio cukrumi pasaldintu benzinu. Likeris sušildė vidurius, o Ferminas, kol dar visai neatgavau sveiko proto, paragino užsiversti dar. Nepaisydamas skrandyje užsiliepsnojusio ugnikalnio, greitai išgėriau antrą dozę, mintyse pagerbdamas tą gėralą už tai, kad taip maloniai nutirpdė ir atpalaidavo kūną.

– Na, kaip? – paklausė Ferminas. – Geriau, ar ne? Tokį geria tik stipriausi.

Neketinau jam prieštarauti ir švokšdamas prasisėgiau marškinių apykaklę. Naudodamasis proga, Ferminas taip pat siurbtelėjo ir įsikišo gertuvę atgal į apsiaustą.

– Lašas trauktinės – ir lengviau krūtinėj. Bet tik neįprask prie gero, nes *laipsniai* – kaip žiurknuodžiai arba kitų dosnumas: kuo daugiau vartoji, tuo mažesnis poveikis.

– Dėl manęs būk ramus.

Ferminas parodė į porą kubietišku cigaru, kyšančių iš kitos jo palto kišenės, bet mirktelėjo leisdamas suprasti, kad ne dabar.

– Saugojau šituos du *Cohibas* šiai dienai, *in extremis** išgelbėtus nuo drėgmės pas mano būsimą uošvį Gustavą Barselą, bet matau, kad teks atidėti kitam kartui, nes kol kas neatrodo tinkamos formos, be to, negalim palikti vaiko našlaičiu nuo pat pirmosios gimimo dienos.

Ferminas draugiškai paplojo man per petį, luktelėjo kelias sekundes, kol kraujas mano gyslomis išnešios tą kokteilį, o etilo spirito sukeltos ramybės ūkas užmaskuos aklą paniką, į kurią buvau puolęs. Vos išvydęs mano ašarotą žvilgsnį ir jausmų sumaištį išduodančius išsiplėtusius vyzdžius, pradėjo savo kalbą, kuriai, esu tikras, ruošėsi visą vakarą.

– Mano drauge Danieli, Dievas – ar kas ten toks užima garbingą jo vietą – norėjo, kad tapti tėvu ir atvesti vaiką į šį pasaulį būtų lengviau nei gauti vairuotojo teises. Ši niekinga aplinkybė lemia tai, kad nesuskaičiuojamos aibės kretinų, mulkių ir kitokių kvailių mano turį teisę daugintis ir, blizgindami tėvystės medaliais, pasmerkia niekingai būčiai nelaimingas atžalas, kurių per savo begėdiškumą prisidaro. Dėl to aš, drįsdamas kalbėti kaip lygus su lygiu – nes taip pat ketinu apvaisinti savo mylimąją Bernardą iškart, kai tik lytinė liauka ir šventoji santuoka, kurios ji iš manęs reikalauja *sine qua non***, leis, ir tuomet galėsiu lydėti tave didžiulės atsakomybės reikalaujančiame tėvystės kelyje – drįstu teigti ir teigiu, jog tu, Danieli Sempere Chispertai, pienburni, stovintis ant slenksčio į tikrąją žmogaus brandą, nepaisant menko tikėjimo savimi šią akimirką ir kol kas neįsivaizduojant savęs kaip *paterfamilias****, esi ir būsi tėvas pavyzdys, nors jautiesi naiviu naujoku.

Jam dar nespėjus baigti savo gražbyliavimo, likau visai be žado – nežinau, ar labiau nuo sprogdinančio gėrimo, ar nuo savo gero draugo paleistos gramatinių saliotų salvės.

– Ferminai, nelabai supratau, ką pasakei.

Draugas atsiduso.

* Per plauką (*lot.*). *Čia ir toliau – vert. past.*

** Besąlygiškai (*lot.*).

*** Šeimos globėjas (*lot.*).

– Norėjau pasakyti, kad suprantu, jog šią akimirką tu tuoj atpalaiduosi sfinkterį ir pridėsi į kelnes, nes tau rauna stogą, Danieli, bet, kaip jau sakė tavo brangioji žmona, nėra ko bijoti. Nes vaikai, bent jau jūsiškis, gimsta ne veltui, ir jei žmogus turi nors kruopelytę sąžinės, padorumo ir keletą smegenų vingių galvoje, jis tikrai pasistengs nesugriauti savo vaikui gyvenimo ir būti tokiu tėvu, kurio niekuomet netektų gėdytis.

Šnairomis pažiūrėjau į vyruką, kuris už mane būtų atidavęs gyvybę ir visada žinojo, kokią žodį – ar dešimt tūkstančių jų – ištarti, kad išspręstų bet kokią dilemą, o šiuo atveju – mano egzistencinį suskysdimą.

– Tikiuosi, kad bus taip paprasta, kaip sakai, Ferminai.

– Nieko, kas šiame gyvenime ko nors verta, nėra lengvo, Danieli. Kai buvau jaunas, maniau, kad tam, jog sėkmingai laikyčiausi šiam pasauliui, užtenka gerai mokėti tris dalykus. Pirmas: užsirišti batų raiščius. Antras: iš lėto nurengti moterį. Trečias: kasdien skaityti blaviu protu parašytas vertingas knygas. Man atrodė, jog žmogus, kuris tvirtai stovi ant žemės, moka būti švelnus ir geba išgirsti žodžių muziką, gyvena ilgiau ir, kas be ko, geriau. Bet bėgantys metai parodė, kad šito negana ir kad gyvenimas mums kartais pameta progų tapti kuo nors geresniu nei dvikoju padaru, kuris tik ėda, tuština ir laikinai užima vietą šioje planetoje. Taigi, dabar likimas – visiškai nesuprasdamas, ką daro, – nusprendė tokią progą suteikti tau.

Linktelėjau, nors su jo žodžiais ne visai sutikau.

– O jei aš tam nepasiruošęs?

– Danieli, mudu panašūs tuo, kad mums teko laimėti sutikti moteris, kurių nesame verti. Yra aišku kaip dieną, kad jos nustatys ir nurodys tai, kam mudu esame pasiruošę, o mūsų pareiga jų nenuvilti. Tau taip neatrodo?

– Labai norėčiau tavim patikėti, bet niekaip neišeina.

Ferminas numojo ranka į mūsų pokalbį.

– Nieko nebus. Bandau tave praturtinti savo dvasiniais išvedžiojimais, tačiau suprasti mano subtilią retoriką tau trūksta gabumų. Na, bet puikiai žinai, kad šiame gyvenime nubėgau kur kas daugiau kilometrų nei tu, dėl to esu patyręs ir apskritai daugiau matęs net už antikinį vežimą.

– Dėl to nesiginčysiu.

– Ir gerai padarysi, nes pralaimėtum pirmame mūšyje. Ar pasitiki manim?

– Žinoma, Ferminai. Su tavim aš – nors į pasaulio kraštą, puikiai žinai.

– Tai paklausk manęs ir labiau savim pasitikėk, kaip aš.

Pažvelgiau jam į akis ir lėtai linktelėjau.

– Na, jau atgavai sveiką protą? – pasitikslino.

– Manau, kad taip.

– Tuomet – nosį aukščiau! Pasitikrink, ar žarnyno turinys toj vietoj, kur jam ir dera būti, grįžk į palatą ir apkabink poniją Bėją ir judviejų atžalą, kurią abu užmezgėt ir paleidot į šį pasaulį. Žinok, kad šis vyrukas, su kuriuo prieš daug metų susipažinau naktį po Karališkosios aikštės arkomis ir kuris nuo pat pirmos akimirkos nesiliovė manęs gąsdinti, būtinai turi dalyvauti naujajame savo gyvenimo etape nuo pat pradžių. Mums dar daug lemta patirti, Danieli, ir tai, kas mūsų laukia, jau nebe vaikų žaidimai. Ar tu su manim? Iki gyvenimo pabaigos? Nors kas žino, gal ji mūsų laukia čia pat už kampo.

– Ką aš be tavęs daryčiau, Ferminai...

– Darytum daug klaidų. Beje, vardan atsargumo, turėk omeny, kad vienas iš dažniausių šalutinių to keisto marmalo, kurio ką tik išgėrei, poveikių yra laikinas drovumo sumažėjimas ir atitinkamas jausmingumo padidėjimas. Todėl tada, kai užėisi į palatą ir Bėja tave pamatys, žiūrėk jai tiesiai į akis, kad suprastų, jog ją tikrai labai myli.

– Labai myliu.

Ferminas kantriai tęsė toliau.

– Daryk, kaip sakau, – paragino. – Nebūtina man garsiai porinti, jog tau drovu, nes mes, vyrai, išdidūs ir dėl to kaltas testosteronas. Bet ji turi jausti tavo meilę. Nes tokius dalykus reikia ne tik sakyti, bet ir rodyti. Ir ne tik per Kalėdas ir Velykas, o kasdien.

– Pasistengsiu.

– Turi daugiau nei pasistengti, Danieli.

Šitaip išmoningai ir linksmai nuramintas Fermينو, iš savo trapaus ir užsistėjusio paauglystės prieglobsčio įžengiau į palatą, kurioje mane pasitiko tikras gyvenimas.

Tą naktį vėl prisiminiau po daugelio metų, kai paryčiais Santa Anos gatvėje esančio seno knygyno galiniame kambaryje vėl sėdėjau prieš tuščią popieriaus lapą neišmanydamas, nuo ko pradėti sau pačiam pasakoti mūsų šeimos istoriją; jau ištusis mėnesius, o gal net metus mėginau tai padaryti, bet nesugebėjau sukeverzoti nė poros eilučių.

Mane paryčiais aplankyti nusprendė nemigos užklyptas Ferminas, suvertęs kaltę sukimštų pusei kilogramo dešrelių. Išvydęs mane agonijoje priešais baltą lapą, nukryžiuotą plunksnakočiu, kuris tekėjo kaip senas prakiuręs automobilis, ir žvilgsniu įvertinęs krūvą suglamžytų po mano kojomis besimėtančių lapų, prisėdo šalia.

– Neįsįzeisk, Danieli, bet ar tu bent supranti, ką čia veiki?

– Ne, – prisipažinau. – Gal padėtų, jei pamėginčiau rašyti spausdinimo mašinėle. Reklamosė sako, kad profesionalai renkasi *Underwood*.

Ferminas prisiminė reklamą, tačiau mano minčiai nepritarė.

– Mechaninį rašymą ir rašymą ranka skiria šviesmečiai.

– Ačiū už palaikymą. Kodėl tu nemiegi tokiu metu?

Ferminas patapšnojo sau per pilvą.

– Man skrandį susuko maltos mėsos pavidalu prarytas paršelis.

– Gal nori gazuoto vandens?

– Geriau ne. Nuo jo mane, atleisk, ištinka rytinė erekcija, o tada jau tikrai nesumerksiu akių.

Nustūmiau šalin parkerį, viltį parašyti nors vieną dėmesio vertą sakinį ir sugavau draugo žvilgsnį.

– Ar viskas gerai, Danieli? Noriu pasakyti, išskyrus tavo nesėkmingą bandymą įvaldyti žodžio meną...

Susigūžiau. Kaip visada, Ferminas lyg Dievo siųstas atsirado šalia manęs savo garbingame *picarus ex machina** stiliuje pačiu laiku.

– Nežinau, kaip tavęs teisingai paklausti to, kas man kurį laiką sukasi galvoje, – surizikavau.

Jis užsidengė burną ir suriaugėjo – trumpai, bet nuoširdžiai.

– Jei tai susiję su pikantiškais lovos reikalais, klok nesidrovėdamas; primenu tau, kad šiuose reikaluose esu gerai pasikaustęs.

– Ne, ne lovos reikalai.

– Gaila. Kaip tik turiu šviežių naujienų apie porą gudrybių, kurios...

– Ferminai, – pertraukiau. – Kaip manai, ar aš nugyvenau savo gyvenimą taip, kaip reikėjo? Taip gerai, kaip galėjau?

* Nuotykių karalius (*lot.*).

Mano draugas nutilo. Nuleido žvilgsnį ir atsiduso.

– Tik nesakyk, kad tau dabar prasidėjo balzakiškasis amžius. Dvasinės paieškos ir panašūs dalykai...

– Bet gal žmonės rašo tam, kad geriau suprastų save ir pasaulį?

– Ne. Jei visi žinotų, ką reikia daryti... Galvok kaip tinkamas.

– Tu siaubingai blogas nuodėmklausys, Ferminai. Padėk man nors kiek.

– Maniau, kad norėjai tapti rašytoju, o ne vienuoliu.

– Pasakyk man tiesą. Pažįsti mane nuo vaikystės; gal kada nors esu tave nuyplęs? Ar tapau tokiu Danieliu, kokio tikėjaisi? Tokiu, kokiu mano mama būtų didžiavusis? Pasakyk, kaip yra iš tiesų.

Ferminas užvertė akis.

– Tiesa ta, kad kvailystė, jei žmonės sako, kad ką nors žino, Danieli. Išmanau apie tiesą ne daugiau nei apie *brassière** ir smailaus biusto dydį tos įstabios damos, kurią anądien matėme Kapitolijaus kino teatre.

– Kim Novak, – patikslinau.

– Tesaugo ją Dievas ir neapleidžia šlovė. Ne. Ne, Danieli, niekada manęs nenuvylei. Tu geras žmogus ir geras draugas. O jei nori išgirsti mano nuomonę, tai manau, kad tavo *amžinatilį* motina Izabelė tavim didžiutuoti ir manytų, jog esi geras sūnus.

– Tačiau prastas rašytojas, – šyptelėjau.

– Klausyk, Danieli, tu toks pats rašytojas kaip aš dominikonų vienuolis. Pats tai žinai. Ir to nepakeis nei rašalinis parkeris, nei jokia *Underwood*.

Atsidusau ir ilgokai tylėjau. Ferminas susimąstęs mane stebėjo.

– Žinai ką, Danieli? Pasakysiu, kad net po viso to, ką mudu išgyvenom, aš manau, kad vis dar esu tas vargšas nelaimėlis, kurį rado gulintį gatvėje ir iš gailėsčio išgelbėjo, o tu tebesi tas pasimetęs gyvenime bejėgis žinduoklis, susiduriantis su daugybe neaiškumų ir manantis, kad jei juos išsiaiškins, tuomet kažkokiu stebuklingu būdu gal prisimins savo motinos veidą ir tiesą, kurią iš jo pasiglemžė pasaulis.

Svėriau jo į širdį smingančius žodžius.

– Nejau būtų taip blogai?

* Liemenėlė (*pranc.*).

– Ir dar blogiau. Galėtum būti novelių rašytojas kaip tavo draugas Karaksas.
– Galbūt vertėtų jį susirasti ir įkalbėti, kad užrašytų tą istoriją, – pakišau mintį. – Mūsų istoriją.

– Tavo sūnus Žiulijanas yra sakęs tą patį.

Sušnairavau į Ferminą.

– Ką sakė Žiulijanas? Ką jis žino apie Karaksą? Tu apie jį pasakojai mano sūnui?

Ferminas nutaisė skerdžiamo ėriuko miną.

– Aš?

– Ką jam papasakojai?

Ferminas suprunkštė lyg tai būtų nesvarbu.

– Beveik nieko. Nereikšmingas smulkmenas. Esmė ta, kad vaikas smalsus ir nuovokus, viską greitai pagauna ir susieja galus. Aš nekaltas dėl to, kad tas berniukas protingas. Akivaizdu, jog atsigimė į tave.

– Dieve mano... Ar Bėja žino, kad vaikui pasakojai apie Karaksą?

– Į jūsų asmeninį gyvenimą nesikišu. Bet abejoju, kad Bėja nežinotų ar ne-nu-jaustų daugelio dalykų.

– Aš griežtai draudžiu mano sūnui pasakoti apie Karaksą, Ferminai.

Jis pridėjo ranką prie krūtinės ir pagarbiai nusilenkė.

– Mano lūpos užsiūtos. Tenujoja mane velniai, jei protui akimirka aptemus sulaužysiu šį iškilmingą tylėjimo įžadą.

– Ir nepliurpk apie Kim Novak, pažįstu tave kaip nuluptą.

– Čia aš nekaltas kaip tas veršis, skirtas aukai už pasaulio nuodėmes. Apie ją vaikas užsiminė pats, o jis toli gražu ne kvailas.

– Tu nepakenčiamas.

– Nuolankiai priimu tavo niekinančius komentarus, nes žinau, kad jie kyla iš paties nusivylimo savo protu. Jūsų didenybe, be Karakso, dar turite kitų pavardžių pridėti į juodąjį sąrašą? Bakuninas? Estreljita Kastro?

– Gal tu eik miegoti ir duok man ramybę, Ferminai.

– Ir paliksiu tave čia vieną pavojuje? Nė nemanyk, publikoje reikalingas nors vienas blaiviai mąstantis žiūrovas.

Ferminas vertinamai nužiūrėjo plunksnakotį ir ant stalo riogsančią baltų popieriaus lapų šūsnį, žavėdamasis jais, lyg pamatęs chirurginių instrumentų rinkinį.

Skaitykite likusius
684 iš **704** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

PASAULINIS FENOMENAS

Jūsų gyvenimas iki ir po šios knygos perskaitymo – aiškiai prisiminsite dieną, kai atsivertėte pirmąjį „Dvasių labirinto“ puslapį... Knyga, kurioje persipina mistika, detektyvas, tamsi Ispanijos praeitis ir vienas labiausiai šokiruojančių sąmokslų žmonijos istorijoje. Nenuostabu, kad šis neabejotinas juslingos mistikos ir erotiško detektyvo šedevras – perkamiausia šimtmečio knyga, parašyta ispanų kalba.

Vaikystėje Danielis Semperė „Pamirštų knygų kapinių“ lentynose surado nepaprastą romaną, kuris pakeitė jo gyvenimą. Dabar Danielis vadovauja knygynui „Semperė ir sūnūs“ Barcelonoje ir mėgaujasi iš pažiūros turiningu gyvenimu su mylima žmona ir sūnumi. Tačiau paslaptis, susijusi su jo motinos mirtimi, ir toliau neduoda jam ramybės.

Kai Danieliui atrodo, kad šios mįslės įminimas jau čia pat, prieš jo akis atsiskleidžia dar baisesnis, nei galėjo įsivaizduoti, pragariško Franko režimo sąmokslas. Tada jo gyvenime pasirodo fatališkoji Alicija Gris – siela, gimusi iš karo košmaro.

Per milžinišką siaubingai susipynusių pagrobimų ir žmogžudysčių tinklą, kuris siejasi su Franko režimu, moteris nuves Danielį prie bedugnės krašto ir atskleis slaptą jo šeimos istoriją – už siaubingą kainą.

Senos šmėklos persekios iki galo...

Neskolinkite šios knygos niekam – ji tokia įtraukianti, jog niekada nebegrįš į Jūsų rankas!

Skaitykite kitas
**Carloso Ruizo
Zaffono**
(1964–2020)
knygas
lietuviškai

PIRK PIGIAU!

SKENUOK
MANE

DETEKTYVINIS ROMANAS TIKRAM BARCELONOS IR KNYGŲ MYLĖTOJUI

Jeigu jus traukia mistinės ir pasikaptingos istorijos, būtinai turite perskaityti Carloso Ruizo Zafóno „Dvasių labirintą“ ir kitas serijos knygas.

OBUOLYS

NUO 2004

www.obuolys.lt
#obuolys.lt

ISBN 978-609-484-503-1

www.obuolys.lt
Knygos pigiau, įdomybes ir ištraukas nemokamai

KITI FORMATAI:

Audis
knyga

Elektroninė
knyga

Spausdinti knygos yra gražios